Q. D. B. V.

MARIS SERVITUS,

PRÆSIDE

CONRADO SAMUELE SCHURTZFLEISCH,

Defenſa

à

FRANCISCO VASMERO, HAMBURGENSE,

In Auditorio Majori, *D. 18. Martii.*

WITTEBERGÆ,
Literis WENDIANIS, excudebat DANIEL Schmatz/ Acad. Typogr. cIↄIↄcLXXI.

RPJCB

I.

AMplum Imperii nomen. Ad terram & mare ac inſulas porrigitur. Flumina quoq;, & fluminum ſinus & littora univerſa comprehendit.

II.

Ac jam vetera illius imperii exempla, nec controverſiæ minores. Vindicatum ſæpe mare, vindicata flumina, & uni attributa genti.

III.

Memorandi hic Africæ, Aſiæ, Europæ populi. Notæ horum ſuper imperio maritimo lites: Megarenſium cum Athenienſibus, Perſarum cum Europæis, Pœnorum cum utrisque, præcipue cum Romanis.

IV.

Nec dum vero talium diſſidiorum finis. Stilo ſubinde & gladio hæc cauſa diſceptatur. Suſtinet Anglorum cauſam Seldenus, Batavorum H. Grotius, uterque ſcriptor ſuæ gentis. Vellem ſtetiſſet pugna intra hos fines. Non tot jactatæ opes, non tantum ſangvinis fuſum fuiſſet.

V.

Adeo verum eſt, ſuos mari poſitos eſſe terminos, poſitos eſſe fines imperiorum juxta atq; dominiorum.

niorum. Ut exiſtimem, jam conſtare cauſam, cur territorium non terræ ſolum, ſed maris etiam ratione cenſeatur. Habet enim ambitum mare, habet limites ſuos. His includitur, his judicatur. Egredi intutum, violare quoq; injuſtum eſt. Supervacuum hic ire in exempla. Omnia ferme pervulgata. Aſſerit ſibi Turca Helleſpontium pelagus. Imperium mediterranei maris jam affectat. Aſſerit ſibi Hiſpanus Tyrrhenum mare. Aſſerit Balthicum Danus. Britanni Britannicum, Veneti Adriaticum, Genuenſes Liguſticum vindicant ſibi.

VI.

Nec ſinunt Luſitani, ut aliter ſentiamus. Applaudit titulus, eoque dignus eſt, qui ſcribatur in exemplum poſteritatis. Sic enim jam olim, terror ille maris, & gloria, ut jactabatur, redeuntis aurei ſeculi. Emanuel Dei gratia Rex Portugalliæ, & Algarbiorum, citra ultraque mare in Africa, Dominus Gvineæ & Conquiſtæ, navigationis ac commercii Æthiopiæ, Arabiæ & Perſiæ, atq; Indiæ. P. Langius Chr. A. 1513.

VIII.

Etiam Reſpublicæ, quæ nexu quodam ſuperiori cuidam illigantur, flumina, quibus alluuntur ipſæ, metiuntur hoc jure, vindicantq; ſibi in ea quædam ſive privilegii titulo, ſive ſervitutis. Allego hic illud omnium ſermone celebratum jus, quod

vocant,

vocant, reſtringendi, quo liberæ Albis navigationi quaſi injectum frænum eſt. Non allegabo jus appulſus, non privilegia, quæ appellant, geraniorum, certisſima fluminum imperii æque ac dominii jure cenſendorum argumenta. Nec refert, imperium ſimpliciter ſupremum ſit, an nexu quodam beneficiario, & vinculo civili æſtimatum. Poſſum recitare hic Coloniam Agrippinam, poſſem, ſi liberet, alias civitates multas.

IIX.

Non vacat recitare omnia, neque explicare hic, quid & quantum quisque ſigillatim tribuat ſibi. Dicimus tamen acquiri poſſe mare, dicimus poſſe occupari, atque adeo his limitibus terminari, quos proprietas deſignat. Acquirendi autem illam occupandique facultatem arceſſo à conceſſione juris Naturæ, ac præterea diſcerno imperium atque dominium maris. At verò non conſentiens ſibi utriusque vocis interpretatio occurrit. Sunt, qui ſatis habeant ſic diſtinxiſſe, ut unum horum appellent jus in mare, alterum jus in mari. Nolim ſuſcipere hanc cauſam, qui meminerim, imperium ſola dirigendi diſponendiq; facultate, prout ea quidem in rebus morum ſe exerit, ſuſtineri. Sed quis dabit, ut quod ſub notione facultatis redditur juxtà atque concipitur, continuo juris exquiſita appellatione contineatur?

Diverſa hæc ſunt, & ſuis quaſi ſpatiis diſparata, eoq; minime omnium confundenda. Impingit hîc Theodorus GrasWinckelius, idque non ſemel, & ea adeo ex cauſa jam doctisſimis quoq; notatus.

IX.

Age verò expediam, quid inter imperium ac dominium interſit. Strictim ediſſeram. Illud continetur poteſtate ferendi leges, atque abſolvitur adeo facultate regendæ navigationis, qua patet jurisdictio maris. Hoc cenſetur qvaſi notione partis, eoq; implet vicem inſtrumenti civilis. Non attinet referre de modo conſiderandi admodum diſpari. Et jam tum per ſe conſtat, non eandem eſſe utriusq; acquirendi facilitatem. Eſto Siſenna. Acquiſiverit imperium maris. Multum abeſt, quo minus dicas, eadem opera dominium acquiſiviſſe. Quod vel ipſe Grotius agnovit, & multo diſertius tradunt doctisſimi ad eum commentatores.

X.

Nondum ſatis inſtruximus hanc penum. Vertendi ad ultimam originem oculi, & arceſſenda inde initia hujus cauſæ. Prima cura, ut oſtendamus à primordio usque conditi mundi omnia deſcripta eſſe in eos fines, quibus hodie dominorum jura continentur pariter atq; diſtingvuntur. Aſſero enim nunquam fuiſſe hujusmodi hominum

cum

cum hominibus ſocietatem, quæ ſtetiſſet ſine proprii jure, quæ communia omnia cum omnibus habuiſſet, quæ denique dominii limitibus diſparata non fuiſſet. Eſt judicium rationis, omni tempore idem, nec fortaſſe diverſum in vitæ melioris ſtatu, ſi perſeveraſſemus. Suum quemque habere ſibi oportere, ſuum dico, quatenus proprii jure deſcriptum, quatenus habendi finibus diſcretum. Approbant hoc inſtituta gentium, atque aſſenſu excipiunt populi omnes, indignaturi, ſi inaudiant doctrinam primævæ cõmunionis. Et movit tamen pro ea ſtilum Grotius, atq; offendit eo ipſo intelligentiores, & nominis ſui alioquin perſtudioſos. Sed quicquid ejus ſit, nulla ratione, nulla annalium fide, nec tandem ipſa Dei auctoritate hoc ſuſtinetur. Nobis conſtituti dominii fons multò altiùs fluit, id eſt, ex ſcaturigine præcepti divinioris. Gentium conſenſus inde accepit, non fecit, extulit, non produxit, verbo nil egit, qua originem primam metimur: ſaltem approbavit, ac certe propagavit diffuditq; à populo ad populum, ad cives quoq; veteris ac novi Orbis, deniq; ad omnes, qui vitam humanam colunt.

XI.

Evolvamus hiſtoriam antiquam, ac videamus de Adamo ſatore humani generis, & Noacho inſtauratore collapſi. Uterque donationis divinæ titulo

tulo imperium terrarum Orbis nacti, ſuos cuique filiorum terminos poſuere, agros, dominia atque familias diſcrevere, ut docerent exemplo, quid factum vellet Deus, quidve recta ratio monſtraret. Aſsignata Abeli paſcua, & delegata pecorum cura, & vindicatum adeo peculium à paſtorali cultu. Caino fundos curaret, injunctum. Præterea agrum ſubigeret, ac faceret ſementem. Veteres eum aut Saturni profugi, aut Neptuni nomine deſignarunt. Sed de hoc minime angimur. Sufficit annotaſſe primævi exemplum proprii: Communionis certe nec veſtigium occurrit. Verum hactenus terræ finibus contineri hoc proprii jus videbatur. Sed jam manifeſtius ſe prodit poſt prodigium illud eluvionis factæ Noachi ævo. Detectæ inſulæ ac diſtributæ, terræ & maris pariter imperia diſtincta, nihil deniq; usquam relictum, quod non includeretur limitibus certis, quod non circumſcriberetur terminis ſeparatorum dominiorum. Semo ceſsit quicquid ab Euphrate ad Indiam usq; porrigitur. Chamo Africa, Japheto Europæ ditiones relictæ. Conſtat id ex monumentis ſacris, conſtat ex conſenſu priſcorum. Poſt illos ex recentioribus vid. doctisſimus Johannes Strauchius in diſſ. de imp. maris cap. 1. cui in hoc argumento plurimum debet vir, cum viveret, diligentisſimus Georgius Hornius in Arca Noæ inprimis p. 20. & 35.

XII. Sic

Sic ſuis quæque ſpatiis terminata, & quantum ab ultima vetuſtatis memoria repetimus, iidem hominum, qui juris proprii, natales fuerunt. Duo hic ſcopuli, eoq; vitandi. Unus, ne uni omnia; alter, ne omnibus omnia tribuamus. Hunc, opinor, prænavigavimus ſecure: neq; majus ab illo periculum impendet, qui ſciamus, repugnare juri univerſo imperium univerſe conſideratum, ſive terræ, ſive maris reſpectu. Hiſpanis ſæpe hic in turbido conſilium fuit. Sed Dominicus Soto, Hiſpanus ipſe in hac cauſa deſeruit Hiſpanos, rationesq; attulit non ſpernendas, & ſuſpectæ illi inviſæq; gentibus dominationi refutandæ prorſus ſuffecturas. Jus divinum allegari non poteſt. Hoc definiuntur imperia & diſtingvuntur. Donatio Pontificis ne digna quidem eſt, ut referatur. Adeo inepta eſt & vanitatis plena. Recte jam olim Caribes ad Anciſum Hiſpanum pronunciarunt, miram ſibi videri Pontificis liberalitatem, qui, quod ſuum non eſſet, largiretur. Gaſp. Ens l. 3. cap. 9. Hiſt. Occid. Eodem ſane animo, quo jam diu ante Fridericus Ænobarbus anilem fabulam interpretatus Pontificis donationem eſt. Vid. Monachus Nusſienſis Chron. A. 1153. Ut jam facile ſit æſtimare non dicam vanitatis, ſed impiæ ambitionis exemplum ab Alexandro VI. proditum, eoq; Annalibus Bzovianis & Bulla-

rio, quod dicitur, Laertii Cherubini inſertum. De jure naturæ nil addo. Satis quippe exploratum, in ſanctisſimo illius tribunali nil reperiri, quo fulciatur imperium univerſi orbis terrarum. Non homo, ſed Deus eſt, qui regere omnes, qui tueri omnia posſit. De gentium moribus ſcio, unam omnium ſententiam fuiſſe, ut primævo proprii juris decreto res accommodarentur humanæ, ut ſuas quisq; fortunas haberent, finibusq; diſcretis colerent mortales: nemo ex alieno viveret, nedum ex rapto: ſuis ſinguli eſſent contenti, ſua ſibi retinerent. Qui latius, quàm par erat, proferrent ſe & ditiones ſuas, naturæ limites tranſcendere dicebantur. Jus Quiritium tantum abeſt, ut Romæ imperium ad omnes mundi regiones diffundat, ut quoq; certis terminis concludat. Non eſt, ut adducam exempla. Adduxerunt ante me præſtantisſimi viri, Arthurus Duck de auth. juris Rom. l. 2. cap. 1. poſt eum Rango, & alii multi. Eo conf. Conring. exercit. de Imp. Rom. Germ. prop. 11. Stirn. Nomotheſ. tit. 8. §. 2.

XIII.

Sed longius ab inſtituto itinere diſcesſimus. Redeamus ad mare. Aſſeramus porro imperium ejus, quatenus ſic affecti, ut certis includi finibus, & tribui in diverſas dominiorum partes posſit. Atq; id indicio eſt, alienum hic eſſe imperium maris univerſi, quod qui uni vindicaret, inventus eſt nemo, qui

qui ſaperet quidem, neque adeo impetu, ſed ratione uteretur.

XIV.

Sed rem per capita diſponamus. I. Sancitur præcepto Dei jus proprii, ſancitur autoritate primi parentis, ſancitur juſſu Patriarchæ Noachi. II. Si itaque retro eas ad originem rerum, Deum habebis, unde ordiaris in hac cauſa. Is Adamum terræ mariſq; imperio donavit, ut jure proprii haberet, & filiis poſteriſque asſignaret eodem proprii jure, atq; adeo ſeparatim & pro parte cuique debita habendum. III. Ex quo intelligas, jus proprii altius eſſe auſpicandum, & quaſi devocandum ex cœlo. Multûm ab hujus antiquitate recedit diviſio, & ſic quidem recedit, ut ad ultima illa ſecula non æque posſit extendi. Serior quippe eſt & longo poſt tempore orta demum, atque exculta. IV. Ingens hic & multis moleſta diſceptatio, utrum jure inſito fulciatur primævum illud proprii jus? Si exquiſita jubendi notione intelligatur, nil prohibet, cur negem. Hoc magis, ſi relinquatur ſibi, & ſecludatur à jure divinitus conſtituto. Eſt tamen proprii jus naturæ & rationis judicio convenientisſimum, eoq; ſine dubio aliis nominibus ad jus naturæ referendum. Præcipit quidem jus innatum, ſed non ſemper, neque in præſens,

 quate-

quatenus finibus ſuis æſtimatur. Concedit tamen facultatem deſcribendi in eos fines, quas proprii jus metitur. Svadet inſuper exerceri, quod concedit. Præparat ſvadendi viam ratio naturalis ac efficaciter incitat, hortaturq; ut proprii jus conſtituatur. Geritur illi mos atque obtemperatur. Incipit familia jure proprii uti. Proſequitur ordinem Civitas & ſervat. Perficit deniq; gentium ſocietas & conſummat. Hactenus mero naturæ jure res agitur. Conceditur proprii titulus & ſuadetur, non præcipitur, non jubetur. Sed injectum iſti libertati frænum, ac lex de conſtituendis proprii finibus, à Deo ut libero legislatore dicta, eoq; non præcepta innato jure. Hinc ſi fingas fuiſſe gentes, qvæ jure proprii non eſſent uſæ, directo non feciſſent contra præcipiens jus naturæ. Saltem per latus petiiſſent, convulſiſſentq; ex obliqvo, qvatenus non obediviſſent Deo, cujus obedientiam ſanxit naturæ jus. V. Jam, puto, conſtat, qvemadmodum diſcerni oporteat propoſitiones, qvarum qvædam rationis naturalis judicio componuntur, qvædam jure inſito præcipiuntur. Utræq; enim & diſſimiles ſunt maxime, & toto diſtant cœlo. Eſt ſane rationis naturalis, finiri terminis dominia, juris tamen naturalis præcipientis omniū minime eſt. VI. Regulæ qvoq; officiorum homini erga homines præſtandorum non pertinent

ad

ad hoc argumentum. Vulgo, neqve ſatis accurate, præcepta charitatis vocant. Illorum enim ratione ſic qvædam communia ſunt, ut fieri poſſint propria. Sic jure amicitiæ atq; titulo caritatis neminem arcebis, qvo minus ignem ab igni tuo ſuſcitet: neminem prohibebis, qvo minus de aqva tua hauriat aquam, ac profluentis communem adeo habeat uſum. Ex alio tamen capite, maximè quatenus imperii civilis id intereſt, conſtitui aliter, atque invehi contrarium poteſt. Quam ſive mutationem, ſive correctionem non recipit præcipiens naturæ jus, præſertim ſimplici dictato fundatum, & nulli adeo morum circumſtantiæ innixum, quale eſt illud de colendo Deo, de vita honeſtè agenda, & de ſuo, quatenus ſuo, cuique tribuendo. VII. Trahit hîc quæſtio quæſtionem, oriturque dubitatio poſt dubitationem. Sunt, qui ſciſcitentur, an ſalvo proprii jure, quatenus id morum ambitu comprehenditur, conſtitui ad eam formam communio dominiorum potuerit, qualem oſtendunt Grotiani admiratores. Primo prima dominiorum origo contemplanda. Deinde vita innocens à peccato infecta perexquiſitè diſtingvenda. Tum ſecernenda capita ejus, quod expedit, & quod ſimpliciter fieri poteſt, quamvis ſi ita fiat, non æquè utiliter fiat. Hinc dictatum juris naturalis à judicio rationis naturalis accurate diſcernendum. Mox videndum, utrum rei natura patiatur uſus jurisve proprii communio-

 nem.

nem. Poteſt enim evenire uſu, ut alius impedia-
tur jure aliunde quæſito, quod alioqui aut per ſe
licebat, aut in genere morum plane non poterat
licere. His conſtitutis, facile rem decidunt, ac
pronunciant adeo, non intendi à jure naturæ com-
munionem, multo minus ſuaderi: nec tamen con-
trario præcepto ſanciri illud omnium ſermone cele-
bratum proprii jus, eoque intelligi, nihil ſimplici-
ter obſtitiſſe, quo minus proprii jus etiam duraſſet
in communione illa, quam fingunt, extitiſſe primæ-
va. Sed fuiſſet ita commune jus, fuiſſet communis
dominii, ut morum reſpectu liciti, uſus, quatenus
nemo alium impediviſſet, Cajus ita ſibi vindicaſſet,
ut Titio idem reliquiſſet, uterque utrumque, omnes
omnia ita communia habuiſſent, ut ſibi idem, quod
aliis jus, nec majus, nec minus in res communioni
obnoxias attribuiſſent. Atque id difficilimum cor-
ruptiori ævo, imo nec poſſibile quidem, quatenus
id ex certa conditione pendet, atq; nonniſi hujus ra-
tione menſuratur. Eſt ſanè homo peccati infectus
labe, vitiati affectus ac ſubinde degeneres, nec idem
ſemper melioris judicii tenor. Sæpe caligo ſubit, ac
bona volentes alio deflectit. Nullus paci, nullus
tranquillitati locus relinqueretur. Semper querimo-
niæ, lites, bella alerentur iſta communione. Ve-
tumenimvero, quid prodeſt inqvirere, quid fieri
mero naturæ jure potuerit. Cogitemus, aut potiùs
confirmemus, quid factum ſit.

XV. Ad-

XV.

Adhuc navigamus in mari. Fortaſſe non eſſet enavigandi ſpes, niſi Deus & natura certos illi terminos præfixiſſent. Littoribus includi, etiam vulgo notum. Selectisſima finium argumenta præbent menſores maris. Pingunt lineas, ac certè non pingunt, ſed animadvertunt. Recitat ex natura artis Seldenus limitum illos ductus, & verba familiaria nautis, verſuras, coxas, gammata, acum nauticam, gradus cœli, circulos æquinoctialem, ac ſolſtitiales illos, quibus deſignari mare, & comprehendi veluti limitibus poteſt. Ne dicam, caſtellis maritimis & claſſibus quaſi compedibus vinciri mare, ſicut longo gentium uſu, ac ab ultimis usq; temporibus recepto, ita jure imperii maris.

XVI.

Sed ut magnum eſt mare, ita, ſi attentius inſpiciam, diverſum, & jam interni, jam externi nomine appellatum. Utrumq; continetur imperii jure, & terminis circumſcribitur ſuis. Alterum, quia terram interluit Principis, territorii finibus menſuratur: alterum quatenus poſſeſſore vacuũ, cedit occupanti. Poſtquã occupatum eſt, imperii civilis jure deſcriptũ cenſetur. Eſto mare: accolat Princeps occupetque. Erit Principis, qvi occupavit, cõmoda, qvæ ex eo redundant, ad Principẽ redundabunt, reditus fiſco principali inferentur. Una de Oceano, ſive externo illo mari reſtat difficultas, qvoad usq; posſit imperii finibus includi,

imo

imo qvoadusqve debeat. Ac primo habemus pro certo, unum non ſufficere occupando integri Oceani Imperio. Inde colligamus, vindicari id gentibus pro ea parte, qua accolunt mare. Niſi aut ceſſerint ſuo jure, aut non utendo habuerint pro derelicto. Atqui vero hic diſtingvendæ ſunt mediæ Oceani partes ab extremis, & quæ propius abſunt à terra. Has vindicari imperio, intereſt imperii ſecuritatis. De illis non peræquè timendum, nec fortaſſe adeas porrigendum imperium maris. Quod ratio ceſſet, propter quam in imperium redigantur. Nec periculum inde impendet, neq; emolumentum ſperatur.

XVII.

Imperii maritimi argumentum demiſſio velorum: onus, ut pro ea parte, qua poſſidetur, tutum præſtetur mare, idq; tunc maxime, cum naves appellunt ad portus. Illuſtre ejus ſuperiori anno exemplum. Redibat ex India Orientali claſſis Batavorum. Inſidiabantur Angli, quærebant, ut interciperent. Inerrabant in mari præfecti maris Montaguus, Penus & Allenius. Unum claſſi in portu Bergenſi perfugium erat. Vid. deſcript. Belli Navalis Anglo-Belg. A. 1669. Gallice edita. Quod ſpectat apluſtria, moderabitur negotium Conſul, qui ſic appellatur. Multæ ex eo capite lites, & ſæpe in cruenta prælia deſinentes. Non ita pridem neglectus ille demiſſionis apluſtrium in Batavam navem à Genuenſibus vindicatus, & ut contemptus ratio à Conſule repoſceretur, ad Batavos perſcriptum.

JL71
S394M